

Bet. o. Lovf. om Patenter paa industr. Opfindelser.

Lov og derimod tilraade Afstæffelsen af Patentvæsenet, en af det for Industrien og Forbrugerne lige uheldige Monopolvæsens sidste Levninger, nærer det dog et levende Ønske om, at en passende Belønning eller Hjælp maatte kunne sikres Enhver, som gjør en for Samfundet særdeles nyttig Opfindelse, eller hvis Udgifter ved dens Sværsettelse have været saa store, at han paa Grund af den derved stiftede Nytte maa siges at have billigt Krav paa Bederlag, — men dette dog paa en saadan Maade, at derved ingen Indskrænkning sker i den frie og lige Udgang til Erhverv, og at tillige, saavidt muligt, de Ulemper, som klæber ved Patentbeskyttelsen, undgaaes.

De Opfindere, som kunne hjælpe sig selv, og som for en stor Del allerede nu undlade at tage Patent, fordi de ved at hemmeligholde Opfindelsen tro at staa sig bedst, er der naturligvis ingen særlig Grund for Staten til at understøtte. Derimod gives der Opfindere, som paa Grund af Uforvuenhed ei engang ere istand til at faae deres Opfindelser prøvede, end mindre iværksætte, og som den med Patentvæsenet tilsigtede Beskyttelse heller ikke vilde komme til Gode, allerede af den Grund, at de vilde være for ubemidlede til at udtage Patenter. Disse Sidste bør Staten formentlig lette Udgangen til Erhverv ved deres industrielle Opfindelser, ved under visse nærmere foreskrevne Bilkkaar at aabne dem Leilighed til at faae deres Opfindelser prøvede, til Exempel af en Kommission, hvis Vidnesbyrd om en Opfindelses Formaaeltjenlighed kunde lette den Forbindelsen med eller Tilveiebringelsen af den til Udsættelsen og Frugtbargjørelsen nødvendige Kapital. Ligeledes menes Staten senere at burde tilstaa en passende Belønning eller Understøttelse til visse Opfindere, saaledes som ovenfor er nævnt. Skjønnet bliver i sidste Tilfælde sikkrere, fordi det ikke tages, før Opfindelsen i længere Tid har været anvendt, medens det ved Patentbeskyttelsen maa tages forud. Og i begge disse Tilfælde understøttes i Almindelighed kun den, som ikke kan hjælpe sig selv tilstrækkelig, medens Patentbeskyttelsen hjælper isærlig, uden Hensyn til Opfinderens Trang, Værdighed eller forudgaaende Doffrelser, saalidt som til Opfindelsens Værd eller Nytte for Samfundet.

Grundtanken i ny nævnte Understøttelsesmaade har Udvalgets Mindretal søgt at udtrykke i det første af de nedenfor stillede Vædringsforslags §§ 1—8 og §§ 10—11, medens den hidtidige Beskyttelsesmaade ved Enevætsbevillinger foreslaas ophævet i § 12. Hvad der tilsigtes i § 9 og § 13, som ikke staa i nogen uadskillig Forbindelse med de fornævnte, meddeles nedenfor, idet nogle yderligere Bemærkninger knyttes efter Rækkefølgen til de Paragrafer, hvis Bestemmelser i det Hele taget eller i Enkeltheder ikke kunne antages at indlyse af sig selv.

Udvalgenes Betænkninger.

Inden disse yderligere Bemærkninger til det første Forslags Paragrafer fremsættes, tror Mindretallet, der iøvrigt har afholdt sig fra enhver Kritik saa vel af det foreliggende Lovforslag som af Flertallets dertil stillede Vædringsforslag, at burde indbegaa nogle kritiserende Udtalelser, der af Flertallet ere brugte ikke alene om Mindretallets Vædringsforslag, men ogsaa om dets Begrundelse deraf i den ovenstaaende Del af Betænkningen.

Naar Flertallet tror, at den Indvending imod Patentbeskyttelsens Opværelse i Danmark, som Mindretallet har hentet fra Grundlovens § 83, hviler paa en Misforstaaelse, da synes Flertallets egne Ord at vidne om, at det netop er det selv, som gjør sig skyldig i en Misforstaaelse. Det siger nemlig, at den frie og lige Udgang til Erhverv ikke medfører en Ret „til at tilegne sig Resultatet af Andres Virksomhed uden deres Samtykke“. Derfor ved „Resultatet af Andres Virksomhed“ tænkes paa det materielle Udbytte alene, skulde Mindretallet Intet indvende imod denne Paastand; men det fremgaar tydelig af det følgende, at Flertallet ogsaa, ja nærmest tænker paa „Aands Jostre“, som det udtrykker sig. Og heri ligger formentlig dets Misforstaaelse. Det aandelige „Resultat af Andres Virksomhed“ eller „deres Aands Jostre“ kan nemlig ingen Patentlov eller ingen som helst Lov hindre Nogen i at tilegne sig eller gjøre til Gjenstand for Beskyttelse. Ved dette Angreb paa Mindretallets Udgangspunkt har Flertallet netop — uden Tvivl imod sin Villie — blottet en af Patentvæsenets svageste Sider. Det er netop en Indvending imod Patentvæsenet, at det saa langt fra er istand til at beskytte den virkelige Opfinders „Aands Jostre“, at det tværtimod frister Andre til at aflure ham Hemmeligheden, udgive hans Opfindelse for sin egen og lage Patent paa den. Det er en anden Indvending imod Patentvæsenet, at Enevætsbevillingen paa hele Samfundets Beskyttelse beskytter en Enevæts, som dog altid, mer eller mindre, har „tilegnet sig Resultatet af Andres Virksomhed uden deres Samtykke“; thi mange Andre, om end ikke hele Samfundet, have haade før og senere medvirket til at modne den aandelige Frugt, der omfider tilfalder den Enkelte, som mangen Gang kun lige som ved et Tilfælde befinder sig under Træet. Det er endelig en tredje Indvending imod Patentvæsenet, at de samme „Aands Jostre“ ikke sjelden frembringes næsten samtidig af Flere, som tidt leve og altid have levet fjernt fra hverandre uden indbyrdes Forbindelse, hvorved det bliver saa godt som aldeles umuligt at fyldestgjøre de „Retferdigheds- og Hensigtsmæssigheds-Hensyn“, som særlig synes at have styrket Flertallet i sin Fastholden af Patentbeskyttelsen. Sagen er nemlig, at Patentvæsenet kun har Villien, men ikke Evnen til at beskytte „Aands-Jostre“. Sagen er, at Patentvæsenet har filllet sig en uløselig Opgave, og derfor bliver